

شنانامه کتاب

عنوان کتاب: شبکه سازی تربیتی

نویسنده: سعید دسمی

گردآورنده: محمد ملحج

ویراستار: مهدی اکبرنژاد

تحقیق: محمدرضا حبیبی

ناشر: انتشارات کلمه طیبه بقیة الله عجل الله تعالی فرجه الشریف

صفحه آرایی: مرکز رسانه بنیاد ولایت

چاپ اول، پاییز ۱۴۰۴

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۸۷۰۷-۳-۱

رده بندی کنگره: LC۲۷۳/۲

رده بندی دیوئی: ۳۷۰/۱۱۴

شماره کتاب شناسی ملی: ۱۰۳۱۸۵۶۹

شمارگان: ۲۰۰۰

چاپ: بوستان کتاب

نشانی: تهران، خیابان دکتر شریعتی، بالاتر از

حسینیه ارشاد، کوچه بهشت یکم، پلاک ۲۵

شماره تماس: ۰۲۱-۲۲۸۷۵۲۶۳

تارنما: www.bnvt.ir

بنیاد فکری ولایت

- سرشناسه : دسمی، سعید، ۱۳۴۸-
عنوان و نام پدیدآور : شبکه سازی تربیتی/نویسنده سعید دسمی ؛
گردآورنده محمد ملحج؛ تحقیق محمدرضا حبیبی ؛ ویراستار مهدی اکبرنژاد.
مشخصات نشر : تهران : موسسه فرهنگی هنری کلمه طویه بقیه الله عنه الله تعالی، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری : ۲۹۰ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۸۸۷۰۷-۳-۱
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۸۹- ۲۹۰.
موضوع : تربیت اخلاقی -- جنبه های اجتماعی
Moral education -- Social aspects
تربیت اخلاقی -- پرسش ها و پاسخ ها
Moral education -- Questions and answers
سیاست فرهنگی -- ایران
Cultural policy -- Iran
شناسه افزوده : ملحج، محمد، ۱۳۷۲-، گردآورنده
شناسه افزوده : اکبرنژاد، مهدی، ۱۳۷۸-، ویراستار
شناسه افزوده : بنیاد فرهنگی تربیتی ولایت
رده بندی کنگره : LC۲۷۳/۲
رده بندی دیویی : ۳۷۰/۱۱۴
شماره کتابشناسی ملی : ۱۰۳۱۸۵۶۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

فهرست کتاب

مقدمه ۱۳

فصل اول: ناظر به شبکه ۱۷

تعریف شبکه تربیتی ۱۸

ارکان شبکه تربیتی ۲۱

ضرورت شبکه تربیتی ۲۴

اهمیت شبکه تربیتی ۲۹

انواع شبکه ۳۳

۱. شبکه های حقیقی ۳۴

۲. شبکه های مجازی ۳۵

اجزاء شبکه ۳۷

بهترین راه ایجاد شبکه تربیتی؟ ۴۲

ویژگی های هسته اولیه در شبکه تربیتی ۴۶

نسبت خانواده و شبکه ۴۹

فصل دوم: ناظر به تشکیلات ۵۲

نظام نامه یا اساس نامه در تشکیلات ۵۳

نحوه تدوین چشم انداز در تشکیلات ۵۷

کمال گرایی و ایده آل گرایی در تشکیلات ۷۱

بُعد اول: تشکل ۷۲

بُعد دوم: مربیان ۷۵

فهرست کتاب

نظریه مبنا در تشکیلات	۷۹
اثر شناخت فرهنگ مناطق در تشکیلات	۸۲
ملاک تربیت یافتگی در تشکیلات	۹۰
ملاک اولویت بندی در تشکیلات	۹۴
۱. بررسی توان و تجربه کادر از دو منظر	۹۵
۲. بررسی ضرورت های مجموعه	۹۶
ملاک مفید بودن برای تشکیلات	۹۸
ملاک خروج از تشکیلات	۱۰۳
انتخاب ولی تشکیلات	۱۰۶
انتخاب مسئول تشکیلات	۱۱۰
نحوه انتخاب	۱۱۰
مدت مسئولیت	۱۱۱
تبعیت از مسئول تشکیلات	۱۱۴
محدوده تبعیت	۱۱۴
نحوه تبعیت	۱۱۵
روش تقویت روحیه تشکیلاتی	۱۱۸
روش اصلاح تشکیلات	۱۲۳
روش مواجهه با عضو دائماً منتقد در تشکیلات	۱۳۴
روش هم سو کردن دیگران در تشکیلات	۱۳۹

فهرست کتاب

- عوامل مخّل در تشکیلات ۱۴۴
- الف) عوامل درونی ۱۴۵
- ب) عوامل بیرونی ۱۴۵
- عدم نظارت در تشکیلات ۱۴۸
- عدم ارتباط فکری و قلبی افراد تشکیلات ۱۵۲
- انشعاب در تشکیلات ۱۵۸
- سیر نقش آفرینی در تشکیلات دخترانه ۱۶۱
- جذب دختران چادری در تشکیلات ۱۶۶
- تربیت اقتصادی ۱۷۰
۱. ارزش‌گذاری حمایت و خدمات والدین ۱۷۲
۲. قدر نعمت و شکرگزاری ۱۷۳
۳. تلاش و خودکفایی ۱۷۳
۴. تنظیم دستگاه محاسباتی ۱۷۳
۵. کمک و دستگیری ۱۷۴
۶. سیر استقلال اقتصادی از حداقل تا حداکثر ۱۷۴
۷. پرورش کرامت مالی ۱۷۵
۸. رعایت حلال و حرام ۱۷۵
۹. مقابله با تنبلی ۱۷۶
۱۰. کسب تجربه و میدان آزمون و خطا ۱۷۷
۱۱. شغل واقعی و ارزشمند ۱۷۷

فهرست کتاب

۱۲. کشف استعداد و قابلیت شغلی ۱۷۸
۱۳. جهت دادن استعدادهای به سمت تکلیف ۱۷۸
۱۴. ایجاد شرایط مهارت و تمرین عملی ۱۷۸
- اقتصاد تربیتی ۱۸۱
۱. رعایت قوانین و قواعد دینی ۱۸۲
۲. اقتصاد مردم پایه و با سرمایه گذاری مردمی ۱۸۳
۳. مولد بودن اقتصاد ۱۸۳
۴. رضایت به سود معقول ۱۸۳
۵. اتکا به اصول علمی و تجربی ۱۸۴
۶. ارتباط مستقیم با حیات انسان ۱۸۴
۷. ثبات، استمرار و تداوم ۱۸۴
۸. بهره گیری از تیم خبره و متقی ۱۸۴
۹. جلوگیری از فساد و سوءاستفاده ۱۸۵
۱۰. امکان وقف و تبدیل به صدقه جاریه ۱۸۵
۱۱. استقلال جریان اقتصادی از جریان فرهنگی ۱۸۵
۱۲. الگوی گذشته و وضعیت امروز ۱۸۵
۱۳. ضرورت تولید قدرت برای کار فرهنگی ۱۸۶
- فصل سوم: ناظر به گروه ۱۸۸**
- مقدمات تشکیل گروه تربیتی ۱۸۹

فهرست کتاب

۱. وجود فرد محوری با ویژگی‌های تربیتی ۱۹۰
۲. هدف‌گذاری روشن ۱۹۱
۳. ساختار منسجم ۱۹۲
۴. انتخاب اعضای مستعد و هم‌جهت ۱۹۳
۵. فضای صمیمی و معنوی ۱۹۳
۶. وجود نظام بازخورددهی ۱۹۴
۷. الگوبرداری از تجارب موفق گذشته ۱۹۵
- اولین اقدام مربی در گروه ۱۹۹
۱. اقدامات عام ۲۰۰
۲. اقدام خاص: داشتن نقشه راه ۲۰۱
- ویژگی‌های فرد محوری گروه ۲۰۷
۱. کرامت انسانی ۲۰۸
۲. علم و معرفت ۲۰۸
۳. فکر و اندیشه مبنا ۲۰۹
۴. قدرت هدایتگری ۲۰۹
۵. قابلیت اقتدا و اتکال ۲۰۹
۶. حلقه وصل بودن ۲۱۰
۷. صبر، تحمل و سعه صدر ۲۱۰
۸. تعامل و ارتباطات ۲۱۰
۹. اهل مشورت بودن و انتقادپذیری ۲۱۱

فهرست کتاب

۱۰. قدرت جماعت سازی و تدبیر..... ۲۱۱
۱۱. فراهم کردن الزامات کار..... ۲۱۱
- نحوه برنامه ریزی برای گروه..... ۲۱۳
۱. مسئله شناخت..... ۲۱۴
۲. جهان بینی..... ۲۱۵
۳. نظام ارزش ها..... ۲۱۶
۴. نظام اعمال..... ۲۱۸
- راه های تکثیر گروه..... ۲۲۲
۱. تقسیم از درون گروه..... ۲۲۲
۲. تقسیم از بیرون گروه (با کمک عوامل کمکی)..... ۲۲۵
۳. ترکیب روش ها..... ۲۲۵
- تربیت عام یا تربیت خاص؟..... ۲۳۰
- نسبت حلقه خاص و عام..... ۲۳۳
- حدود دخالت سرگروه نسبت به گروه دیگر..... ۲۳۸
- روش ارتباط قلبی متربیان با مربی؟..... ۲۴۱
۱. اصلاح رابطه با خداوند..... ۲۴۲
۲. حُسن فاعلی در تمام ابعاد..... ۲۴۳
۳. انطباق مربی بر حق و حقیقت..... ۲۴۴
۴. اثبات قابلیت تصدی رهبری..... ۲۴۴

فهرست کتاب

۲۴۵	۵. زینت و آبروی گروه.....
۲۴۵	۶. یاری‌رسانی به سرگروه.....
۲۴۷	روش مواجهه با علاقه مفراط.....
۲۵۵	نحوه مواجهه با افراد بدحجاب در گروه
۲۵۸.....	اشکالات تربیتی از مربی است یا مربی؟.....
۲۶۱.....	بازه زمانی همراهی سرگروه با یک گروه.....
۲۶۳	نظر نهایی اخراج از گروه
	فعالیت همزمان یک مربی در چند مجموعه
۲۶۶	فرهنگی-تربیتی؟.....
۲۷۰.....	جعل عنوان کادرسازی برای مربیان مستعد
۲۷۵.....	باید و نبایدهای تشکیل پرونده تربیتی
۲۷۸.....	ملاک تفکیک برنامه‌های مقاطع سنی مختلف
۲۸۳	کتابنامه

مقدمه

در عصر حاضر با توجه به کثرت دیدگاه‌های تربیتی و تنوع جریان‌های فرهنگی، بیش از هر زمان دیگر ضرورت شکل‌گیری شبکه‌های منسجم و نظام‌مند احساس می‌شود؛ شبکه‌ای که بتواند میان ساحت مبنایی تربیت و عرصه‌ی میدانی آن، نسبتی منطقی برقرار سازد. در شبکه تربیتی نظام‌مند، تربیت امری فردی، مقطعی و جزیره‌ای نیست، بلکه فرایندی پیچیده، چندساحتی و مبتنی بر سیر منطقی است که نیازمند هماهنگی کامل قوای فردی و جمعی می‌باشد. در چنین شرایطی اگر ارتباط میان ساحت مبنایی تربیت و عرصه‌ی میدانی به صورت نظام‌مند برقرار نگردد، فعالیت‌های تربیتی به جای جهت‌دهی، دچار پراکندگی و موازی‌کاری خواهد شد و به جای حرکت در یک مسیر مشخص، هر بخش راه خود را می‌رود. شبکه‌سازی تربیتی به منزله‌ی ایجاد یک نظام ارتباطی هدایت‌محور است؛ شبکه‌ای که بتواند تمام ارکان تربیت اعم از

مربیان، متربیان و خانواده‌ها را در منظومه‌ای به هم تنیده قرار دهد تا جریان تربیت، از سطح برنامه‌های مقطعی فراتر رفته و به یک حرکت متصل، مستمر و مستقر بدل شود.

شبکه‌سازی تربیتی مجاهدتی است برای بازگرداندن تربیت به جایگاه حقیقی آن؛ یعنی اتصال انسان با جامعه در بستر جماعت. در این منظومه، ولایت عمود شبکه است؛ نه به مثابه رابطه‌ای سلسله‌مراتبی، بلکه به عنوان رشته‌ای احرازی که در دل هر عضو شبکه جریان می‌یابد. ولایت طولی مسیر هدایت را از امام به امت امتداد می‌دهد و ولایت عرضی، همان پیوند برادری و اخوت ایمانی میان اعضاست که قلب شبکه را زنده نگه می‌دارد. در شبکه‌سازی تربیتی، هر فرد نه تنها متربی، بلکه مربی دیگری است و هر رابطه، مبدئی برای انتقال نور و اشتداد حیات ولایی می‌شود.

پیوندهای درون شبکه تنها با نظم ساختاری دوام نمی‌یابند؛ آنچه روح و دوام این نظام را تضمین می‌کند، تقوای جمعی است. این تقوا، مراقبت مشترک انسان‌ها از یکدیگر است؛ تقوایی که از من عبور می‌کند و به ما می‌رسد. در فضای چنین تقوایی، خطاها به جای طرد، با انس و عون اصلاح می‌شوند و رشد، به امری جمعی و مستمر بدل می‌گردد. این همان ریلی است که شبکه تربیتی را از «تشکیلات» به «جبهه» تبدیل می‌کند.

انسان تربیت یافته در این شبکه بر اساس آیه شریفه ﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾ مصداقی از تحقق وعده‌های الهی است؛ تربیت یافته‌ای که مصداق وعده الهی است، هم جامعه را به سمت

حیات طیبه هدایت می‌کند و هم منابع هستی را به نحو بهره‌وری مدیریت می‌کند. به بیان غایی، تحقق وعده‌های الهی از طریق انسان تربیت یافته، هم باعث نصرت جمعی می‌شود و هم قدرت تسخیر در عالم هستی را ممکن می‌سازد.

در نوشته پیش‌رو که برگرفته از سوالات مربیان، افراد محوری در جمع‌ها و مدیران مجموعه‌های فرهنگی و تربیتی است سعی بر آن شده تا حد امکان بخش‌هایی از فرایند شکل‌گیری شبکه تربیتی از آغاز تا امتداد به صورت منسجم نگارش شود. امید است این قلیل نقطه شروعی عملی برای ایجاد جبهه‌های تربیتی و تحقق جماعت و امت واحده باشد. ان شاء الله.

سعید دسمی

۲۶ جمادی الاولی ۱۴۴۷

❖ فصل اول ❖

ناظر به شبکه

